

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำชี้แจงสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยและไบนิตให้ทำการศึกษา

คำชี้แจงเพื่ออธิบายแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ

เรื่อง ประสบการณ์ของครอบครัวและเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยเรื้อรังต่อการเผชิญกับความปวด
: กรณีศึกษาในบริบทสังคมอีสาน

ขอเชิญท่านเข้าร่วมการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของครอบครัวและเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยเรื้อรังต่อการเผชิญกับความปวด : กรณีศึกษาในบริบทสังคมอีสาน เนื่องจากความปวดมีผลกระทบต่อเด็กทั้งด้านร่างกายและจิตใจอย่างมาก แล้วยังส่งผลกระทบมาถึงครอบครัวทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นภาวะวิกฤตของครอบครัว ดังนั้นถ้าพยาบาลเข้าใจประสบการณ์ความปวดที่ใกล้ชิดสภาพความเป็นจริงของเด็กและครอบครัว ทำให้พยาบาลสามารถวางแผนการพยาบาล เพื่อให้เด็กเจ็บป่วยเรื้อรังและครอบครัวได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการตามความเชื่อในบริบทสังคมอีสาน

ดังนั้นจึงใคร่ขอความร่วมมือจากผู้ป่วยเด็กและครอบครัวในการทำวิจัยครั้งนี้ หากผู้ป่วยเด็กและครอบครัวยินดีเข้าร่วมในการศึกษาวิจัย เราจะขออนุญาตทำการศึกษาซึ่งจะมี การสัมภาษณ์ บันทึกเทป การทำกิจกรรมการเล่นที่ผู้วิจัยจัดให้ ได้แก่ การวาดภาพ การเล่นเกมบทบาทสมมุติที่เกี่ยวกับความปวด ร่วมกับการสังเกต การนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลจะทำตามวัน เวลา ที่สะดวก และเหมาะสมของผู้ป่วยเด็กและครอบครัว ในการเก็บข้อมูลแต่ละครั้งจะใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที ทั้งนี้มีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม ซึ่งจะใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 3-4 ครั้ง

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเกี่ยวกับประสบการณ์ความปวดและการบรรเทาความปวดของเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยเรื้อรังและครอบครัว มาใช้ในการวางแผนให้การพยาบาลและให้การช่วยเหลือผู้ป่วยเด็กที่มีความปวดและครอบครัวได้อย่างเหมาะสมในบริบทของสังคมวัฒนธรรมอีสาน ไม่ว่าท่านจะเข้าร่วมวิจัยหรือไม่ก็ตาม จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการได้รับบริการหรือการรักษาพยาบาลที่ครอบครัวท่านได้รับ และหากท่านได้สมัครใจเข้าร่วมวิจัยแล้ว สามารถขอยุติการเข้าร่วมในการวิจัยนี้เมื่อใดก็ได้ที่ต้องการโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ เช่นกัน ข้อมูลที่ได้จากท่านจะเก็บเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการระบุชื่อของผู้ป่วยเด็กหรือสมาชิกในครอบครัวแต่อย่างใด

ในระหว่างเข้าร่วมวิจัยหากท่านมีข้อสงสัยประการใด ผู้วิจัยยินดีตอบข้อสงสัยของผู้ป่วยเด็กและครอบครัว โดยติดต่อมายัง นางสาววิไลลักษณ์ กฤษศฤทธิศาสตร์ หมายเลขโทรศัพท์ 09-1772515

หากท่านมีปัญหาสงสัยเกี่ยวกับสิทธิของท่านขณะเข้าร่วมการศึกษานี้ โปรดสอบถามที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาคารสำนักงานคณะนิติแพทยศาสตร์ ณ ฝ่ายวิจัย ชั้น 6 มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002 หรือทางโทรศัพท์หมายเลข (043) 348360-9 ต่อ 3723, 3724 หรือ (043) 363723, (043) 363749

แบบฟอร์มยินยอมให้ทำการศึกษา

ข้าพเจ้า.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
 อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ผู้ป่วยเด็กและครอบครัวได้รับฟังคำชี้แจงจาก นางสาววิไลลักษณ์ กฤษณกุลหาสน์
 เกี่ยวกับการเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยเรื่อง เรื่อง “ประสบการณ์ของครอบครัวและเด็กวัย
 เรียนที่เจ็บป่วยเรื้อรังต่อการเผชิญกับความปวด : กรณีศึกษาในบริบทสังคมอีสาน” โดย
 ข้อความที่อธิบายประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์และระยะเวลาทำการศึกษาวิจัย
- ขั้นตอนการวิจัยและการเก็บข้อมูลการวิจัย

ในระหว่างการเข้าร่วมโครงการวิจัยผู้ป่วยเด็กและครอบครัว สามารถถอนตัวจาก
 การศึกษาครั้งนี้เมื่อใดก็ได้ และจะแจ้งให้ผู้วิจัยทราบทันที

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจตามคำอธิบายข้างต้นแล้ว มีความเข้าใจ และยินดีเข้าร่วมการ
 วิจัยในครั้งนี้ จึงได้ลงนามยินยอมให้ทำการศึกษาวิจัย

ลงชื่อ.....(บิดามารดาหรือผู้ปกครอง)

(.....)

ลงชื่อ.....(เด็กที่เจ็บป่วย)

(.....)

พยาน.....(ไม่ใช่ผู้อธิบาย)

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข หนังสือรับรองผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรม
การวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หนังสือฉบับนี้ให้ไว้ เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง: ประสบการณ์ของครอบครัวและเด็กวัยเรียนที่เจ็บป่วยเรื้อรังต่อการเผชิญ
ความปวด: กรณีศึกษาในบริบทสังคมอีสาน
(Chronically ill children and families' experiences of pain : the case
studies in Esan context)

ผู้วิจัย: นางสาววิไลลักษณ์ กฤษกุลหาสน์ และคณะ

หน่วยงานที่สังกัด: นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิตสาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้ว
โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki)

ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2547

(ศาสตราจารย์ปิชิตน์ ทศนาวีวัฒน์)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ลำดับที่ 4.1.33: 09/2547

เลขที่: HE470908

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Institutional Review Board Number; IRB00001189

สำนักงาน: 123 ถนนมิตรภาพ อ. เมือง จ. ขอนแก่น 40002

Federalwide Assurance; FWA00003418

โทร. (043) 363723, (043) 363749 โทรสาร (043) 348373

ภาคผนวก ค

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ป่วยเด็กและครอบครัว

แนวคำถามการสัมภาษณ์ประสบการณ์ความปวดและการบรรเทาความปวดของผู้ป่วยเด็ก และครอบครัว

1. ผู้ป่วยเด็ก

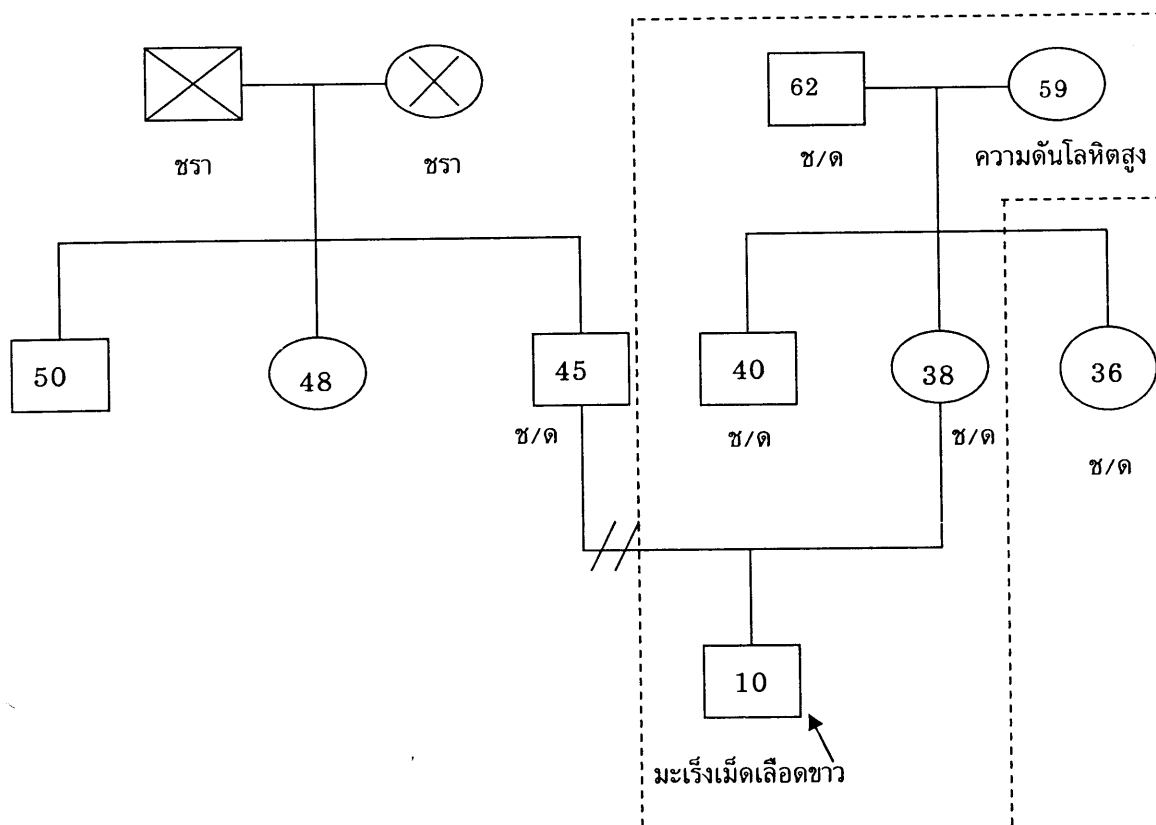
- หนูเคยปวดบ้างไหม ถ้าเคยปวด หนูเล่าให้ฟังซิ ว่ารู้สึกอย่างไรตอนนั้น
- หนูคิดว่าความปวดเหมือนกับอะไร
- ถ้าหนูปวดหนูจะบอกคนอื่นให้รู้ได้อย่างไรว่าปวด
- เมื่อหนูปวด หนูทำอะไรที่จะลดความปวดได้ และมีใครสอนไหม
- เมื่อทำวิธีที่บอกแล้ว หนูรู้สึกดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- เมื่อหนูปวด มีใครช่วยหนูไหม (พยาบาล / ครอบครัว) และเขาช่วยหนูอย่างไร
- เมื่อเขาช่วยหนูแล้ว หนูรู้สึกดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร
- พ่อแม่บอกให้หนูร้องไห้ได้ไหมถ้าหนูปวด
- หนูร้องไห้เมื่อปวด หนูอายไหม....ทำไมถึงอาย
- พ่อแม่สอนอย่างไรบ้าง เรื่องความปวด
- หนูว่าเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายแสดงออกเมื่อปวดเหมือนหรือต่างกัน และทำไม

2. ครอบครัว

- ให้เล่าเรื่องของความปวดที่คุณและบุตรเคยเผชิญความปวดมาทั้งหมด
- คุณรู้สึกอย่างไร ตอนที่บุตรกำลังปวด
- คุณรู้ได้อย่างไรว่าบุตรกำลังปวดเผชิญความปวด
- คุณว่าความหมายของความปวดของบุตรหมายถึงอะไร
- คุณบรรเทาความปวดหรือแก้ปัญหาอย่างไรบ้างที่เคยปฏิบัติมา
- เมื่อบุตรปวด คุณอยากให้บุคลากรทีมสุขภาพช่วยเหลือหรือมีที่ทำ พดติกรรมอย่างไร
- เมื่อบุตรปวด มีผลกระทบต่อบิดามารดา พี่น้อง หรือสมาชิกในครอบครัวอย่างไร
- เมื่อเกิดผลกระทบจากความปวดของบุตร สมาชิกครอบครัวมีการปรับตัวหรือจัดการอย่างไร (การขอคำปรึกษา การระบายความรู้สึก วิธีการผ่อนคลายความเครียด)
- ครอบครัวท่านพึ่งวัดหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ปัญหาหรือไม่อย่างไร
- ครอบครัวรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ (ข้อดีหรือข้อเสีย)
- หลังจากลูกปวดแล้ว ชีวิตประจำวันในครอบครัวเป็นอย่างไร
- ระบบเครือญาติมีความรู้สึกอย่างไร และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลืออย่างไรเมื่อบุตรปวด
- ครอบครัวและญาติมีการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เผชิญกับความปวดอย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ง
กรณีศึกษา

ด.ช. เก่ง อายุ 12 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวลิมโฟบลาสท์ชนิดเฉียบพลัน (ALL) เป็นมาประมาณ 2 ปี กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด เก่งเป็นเด็กรูปร่างผอม ผิวดำแดง ผอมที่ศีรษะค่อนข้างบาง มารดาเล่าว่าก่อนป่วยเก่งเป็นเด็กร่าเริง อารมณ์ดี เมื่อเจ็บป่วยเก่งมีอาการปวดเข่าข้างซ้าย ทำให้เป็นเด็กที่หงุดหงิดง่าย เมื่อปวดมากๆ จะเดินไม่ได้ บิดาและมารดาจึงไม่ให้เก่งไปโรงเรียน เก่งจึงได้เรียนเพียงชั้น ป. 4 ครอบครัวเก่งมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดหนองคาย นับถือศาสนาพุทธ เป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิก 5 คน คือ บิดา มารดา เก่ง พี่ชาย และยาย บิดามารดามีอาชีพทำนา แต่เนื่องจากเก่งเจ็บป่วย ต้องมาโรงพยาบาลบ่อยๆ และต้องมีผู้ดูแล มารดาจึงอยู่บ้านเพื่อดูแลบุตรเพียงอย่างเดียว เมื่อเจ็บป่วยผู้ที่พาเก่งมาโรงพยาบาลส่วนใหญ่จะเป็นมารดา พาเดินทางโดยการขึ้นรถโดยสารประจำทาง นอกจากว่าเก่งปวดข้อเข่ามากจนไม่สามารถเดินมาโรงพยาบาลได้ บิดาเป็นผู้อุ้มพานั่งรถโดยสารประจำทางมา แต่ถ้าเป็นช่วงที่พอที่จะเหมารถก็จะเหมารถเพื่อนบ้านพาเก่งมาโรงพยาบาล ซึ่งมารดาเล่าว่าบางครั้งเด็กมีอาการปวดทำให้นั่งรถประจำทางไม่ได้ ต้องเหมารถมาแต่ไม่มีเงินเพื่อนบ้านก็คิดเฉพาะค่าน้ำมันเท่านั้น เนื่องจากสงสารเก่ง มารดาเป็นผู้ดูแลเก่งขณะรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลตลอดเวลา ส่วนบิดาทำงานและดูแลพี่ชายเก่งและยายอยู่ที่บ้าน มารดาต้องพາเก่งมาก่อนวันที่แพทย์นัดตรวจ 1 วัน โดยมารดาและเก่งจะนอนพักที่เรือนพักญาติ เข้าวันที่นัดตรวจก็ตื่นแต่เช้าเพื่อมาจองคิวตรวจ มารดาเล่าว่าตั้งแต่ที่เก่งต้องรักษาตัวอยู่โรงพยาบาลครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เช่น ค่ารถ ค่าอาหาร ค่ายานอกบัญชีบางตัวที่ต้องเป็นผู้จ่ายเอง ถึงแม้ว่ามีบัตรทองแล้วก็ตาม ประสบการณ์ความปวดของเก่ง คือ เก่งปวดที่เข่ามากที่สุด ซึ่งก็ทำให้เก่งไม่สามารถเดินเป็นปกติได้เหมือนเดิม ซึ่งบางครั้งเก่งถึงกับบอกมารดาว่า เก่งอยากตายเพราะว่ามันทรมานมาก มารดาบอกว่าสงสารลูกมาก แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร ก็ได้แต่ให้กำลังใจ และคอยดูแลเขาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา

หมายเหตุ

□

หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

X

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวยุคใหม่

หมายถึง กรณีศึกษา

ช / ด

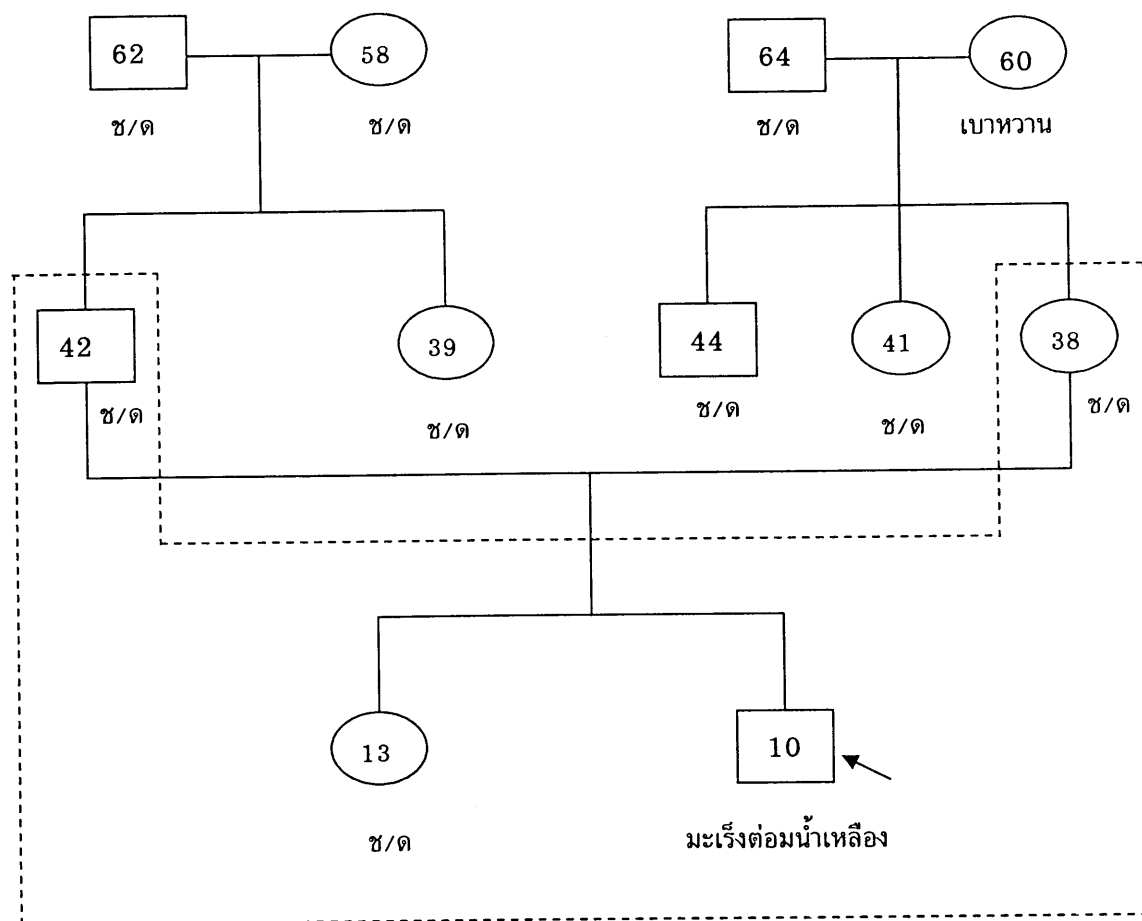
หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

//

หมายถึง หย่าร้าง

ภาพที่ 3 ผังเครือญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัว ด.ช. หนึ่ง

ด.ช. หนึ่ง อายุ 10 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดหนองคาย นับถือศาสนาคริสต์เป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน คือ หนึ่ง มารดา ยาย ตา และลุง ส่วนบิดาของหนึ่งแยกทางกับมารดาตั้งแต่หนึ่งยังเล็ก หนึ่งเจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน (ALL) มาประมาณ 6 เดือน กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด ประวัติการเจ็บป่วยของเอกรมารดาเล่าว่าหนึ่งเคยป่วยเป็นโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน (ALL) เมื่ออายุ 3 ปีมาแล้ว และรักษาหายไปเมื่ออายุ 5 ปี ภายหลังจากที่แพทย์บอกว่าหายแล้ว มารดาดูแลหนึ่งอย่างใกล้ชิดคิดว่าหนึ่งกลับมาเป็นอีกครั้ง เวลาเจ็บป่วยแต่ละครั้งมารดาพาไปรักษาโรงพยาบาลหรือไม่ก็คลินิก ไม่ซื้อยารับประทานเอง มารดาและสมาชิกในครอบครัวรักน้องหนึ่งมากเนื่องจากคิดว่าหนึ่งไม่แข็งแรง มารดาเล่าว่าหนึ่งเป็นเด็กที่ร่าเริง พุดเก่ง มีเพื่อนมาก แต่ภายหลังจากที่เจ็บป่วย เอกพุดน้อยลง และเมื่อเวลาปวดขา เอกไม่ค่อยเล่น นอนเฉยๆ มารดาเสียใจมากที่หนึ่งเจ็บป่วยด้วยโรคเดิมอีกครั้ง ซึ่งก่อนหน้านี้มารดาเล่าให้หนึ่งฟังเสมอว่า เมื่อก่อนหนึ่งเคยป่วยต้องมาโรงพยาบาล รับการรักษาตลอด แต่หนึ่งไม่สามารถจำความตอนนั้นได้ มารดานับถือศาสนาคริสต์ ทำให้คิดว่าที่หนึ่งเป็นโรค เพราะพระเจ้าได้ขีดเส้นเอาไว้แล้ว เราคงมีเวรมีกรรมอะไรที่ทำให้ลูกเป็นแบบนี้ แต่ก็ยอมรับในสิ่งที่พระเจ้ากำหนดชีวิตเรามา หนึ่งก็มีความเชื่อว่าการแขวนประคำทำให้คุ้มครอง ป้องกันอันตราย และสมาชิกในครอบครัวสวดมนต์ขอพรพระเจ้าเสมอ มารดาบอกว่าหวังเพียงให้หนึ่งหายจากโรคที่เป็นอยู่ก็พอ ผลกระทบจากการป่วยของหนึ่ง มารดาบอกว่าค่าใช้จ่ายในครอบครัวมากขึ้น ทั้งค่ารถ ค่าอาหาร และค่ารักษาที่ต้องจ่ายเอง เช่นยานอกบัญชีหลัก สมาชิกในครอบครัวมีอาชีพทำแผ่นแป้งห่อแหมมเนืองขายตามร้าน ซึ่งสมาชิกในบ้านแบ่งหน้าที่ในการทำแต่ละขั้นตอน บางครั้งมารดาต้องพาหนึ่งมาโรงพยาบาลขาดขั้นตอนที่มารดาทำ จึงทำให้ต้องงดการทำแผ่นแป้งส่ง จึงเสียรายได้ช่วงนั้นไป จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่าย จากการสัมภาษณ์ถ้าผู้วิจัยพูดถึงความปวดของหนึ่งทำให้มารดาร้องไห้ทุกครั้ง มารดาบอกว่าทำใจไม่ได้ที่เห็นลูกปวด สงสารเขา หนึ่งเจ็บปากจากยาเคมีบำบัด กินไม่ได้เหมือนเดิม แม้แต่น้ำก็ยังกินไม่ได้ ทรมาณมาก

หมายเหตุ

หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวนักศึกษา

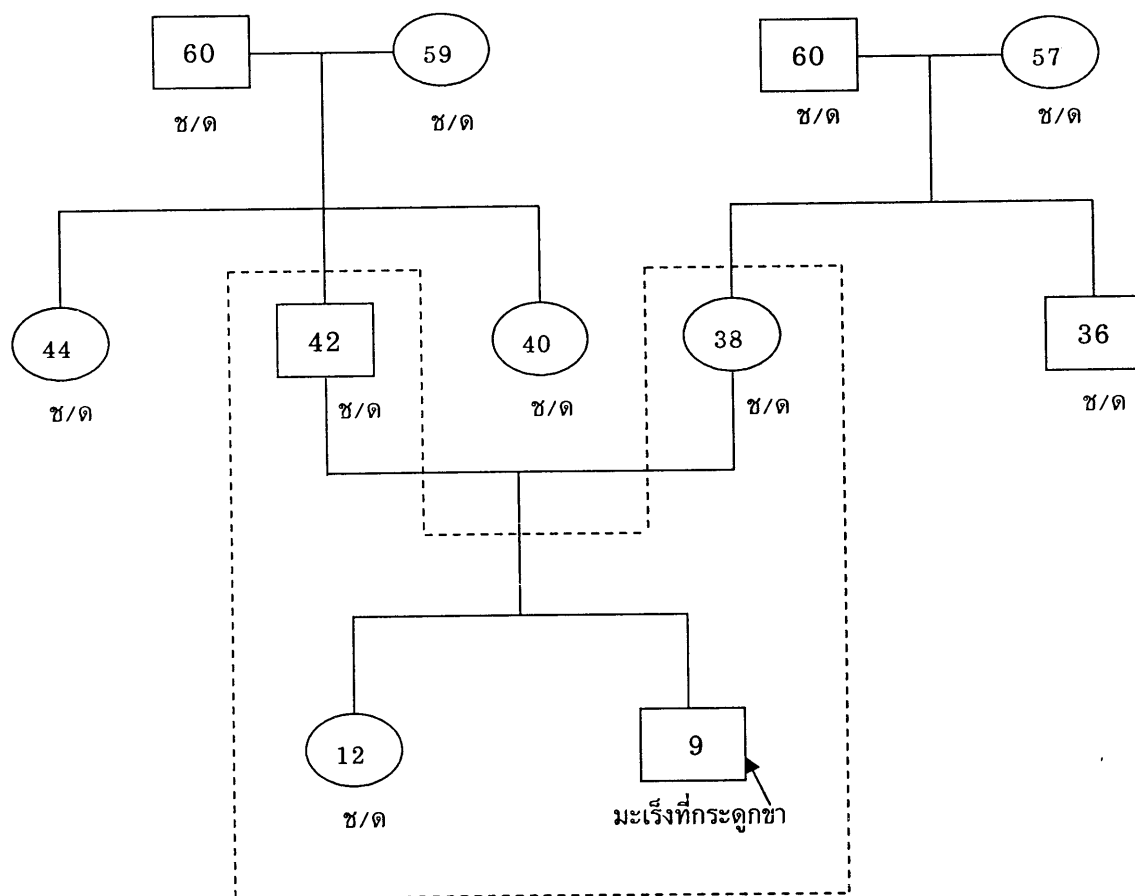
หมายถึง การศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 4 ผังเครือญาติครอบครัวนักศึกษาครอบครัวที่ ด.ช. บอล

ด.ช. บอล อายุ 10 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคผิวหนังมาตั้งแต่เกิด ผิวตัวจะลอกและแห้ง ต้องได้รับการดูแลตลอด โดยการทาครีมให้ทั่วร่างกาย แต่ไม่มีอาการปวด ปัจจุบันมารักษาด้วยโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ประมาณ 1 ปี กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด เป็นครอบครัวเดียวที่มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน คือ บิดา มารดา พี่สาว และบอล นับถือศาสนาพุทธ มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดมหาสารคาม บิดามีอาชีพทำนา มารดามีอาชีพรับจ้างทำงานในโรงงาน ปัจจุบันลาออกจากงานแล้ว เนื่องจากบอลป่วยและต้องมาโรงพยาบาลเพื่อรักษาอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ขาดงานบ่อย เกรงใจเจ้านาย จึงลาออก มาดูแลบุตรอยู่บ้าน บิดาจึงเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวผู้เดียว ครอบครัวต้องประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ เวลามาโรงพยาบาลบิดามารดาเป็นผู้มาส่ง มารดาอยู่ดูแลบุตรขณะอยู่โรงพยาบาลผู้เดียว ถ้านอนโรงพยาบาลนานบิดามาเยี่ยมเมื่อมีเวลาว่าง และมารับกลับบ้าน ปัจจุบันบอลไม่ได้เรียนหนังสือ เนื่องจากขาดเรียนบ่อยครั้ง และมารดาคิดว่าบุตรเจ็บป่วยจึงไม่อยากให้ไปโรงเรียน ขณะอยู่บ้านบอลเป็นเด็กร่าเริง ชอบเล่นกับเพื่อน และพี่สาว นอกจากเจ็บป่วย หรือมีอาการปวด ก็ไม่เล่น นอนอยู่เฉยๆ บอลเป็นเด็กเจ็บป่วยเรื้อรังที่ต้องมาโรงพยาบาลบ่อยตั้งแต่เล็ก จึงทำให้เกิดความเคยชินต่อการทำกิจกรรมการรักษา และคุ้นเคยกับบุคลากรทีมสุขภาพ ถ้าไม่เจ็บป่วยมาก ก็ขออนุญาตเจ้าหน้าที่ลงไปห้องโครงการเพื่อคุณภาพชีวิตเด็กป่วยเรื้อรัง เพื่อเล่นของเล่นที่จัดไว้ให้เด็กเล่นเสมอ บอลมีประสบการณ์ความปวดที่ห้อง เนื่องจากเคยให้ยาเคมีบำบัดแล้วมีผลข้างเคียงทำให้ท้องอืด และปวดท้องมาก “เหมือนมีอะไรมาตำท้อง” ไม่อยากให้เป็นอีก ซึ่งบอลบอกว่าทรมานมาก ทำยังไงก็ไม่หายต้องมาโรงพยาบาลหาหมออย่างเดียว

หมายเหตุ

□

หมายถึง เพศชาย

0

หมายถึง เพศหญิง

X

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวยุคใหม่

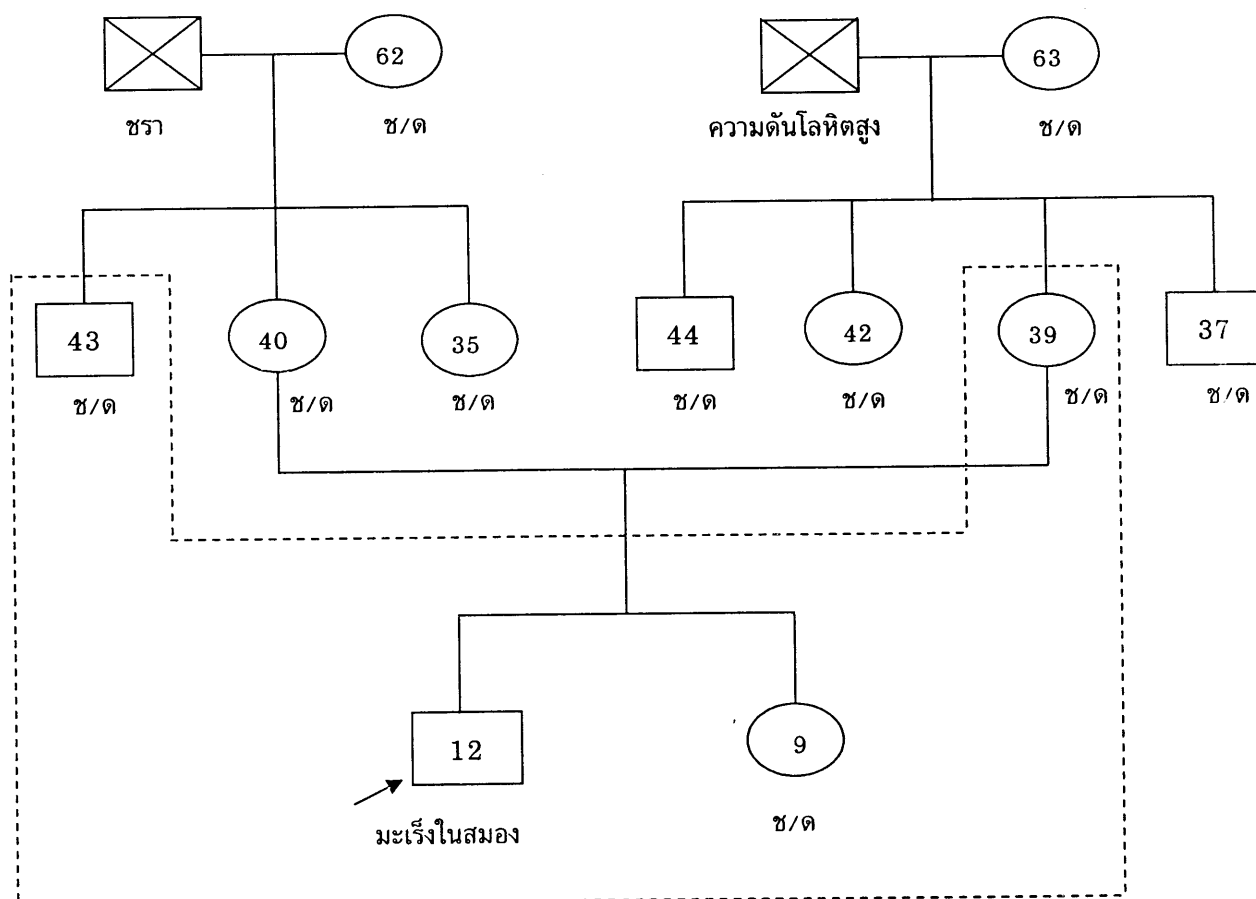
หมายถึง กรณีศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 5 ผังเครือญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัวที่ ด.ช. ปัน

ด.ช. ปั่น อายุ 9 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งที่กระดูกขา เป็นมาตั้งแต่อายุ 8 ปี ผิวขาว รูปร่างผอม ผมหงอกที่ศีรษะร่วงหมด กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด มีประสบการณ์ความปวดที่ข้อเข่า ข้างขวา ปัจจุบันต้องใช้ไม้ค้ำยันในการเดิน เนื่องจากถ่วงน้ำหนักที่ขาขวาจะทำให้ปวด สมาชิกในครอบครัว มี 4 คน คือ บิดา มารดา พี่สาว และปั่น มีภูมิลำเนาอยู่ที่ จังหวัดสกลนคร นับถือศาสนาพุทธ ครอบครัวมีความรักใคร่กันดี มีอาชีพทำนา มารดาดูแลบุตรและช่วยเหลือบิดา ทำนาบ้างเป็นบางครั้งถ้าปั่น สุขภาพแข็งแรง เวลาปั่น ต้องมารักษาที่โรงพยาบาลทั้งบิดาและมารดามาด้วยกันเสมอ เนื่องจากปั่น เดินได้ไม่สะดวกต้องใช้ไม้ค้ำยัน บางครั้งบิดาต้องอุ้มขณะขึ้นลงรถ เพราะต้องเดินทางโดยรถประจำทาง มารดาและบิดาเล่าว่าต้องมาก่อนวันนัด 1 วัน และไปพักที่เรือนพักญาติก่อน วันนัดจึงมารีบตรวจแต่เช้า ขณะที่ปั่นเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมีมารดาเป็นผู้ดูแลตลอดเวลา ส่วนบิดามาช่วยดูแลตั้งแต่เช้า และกลับไปเรือนพักญาติประมาณสองทุ่ม เนื่องจากกฎระเบียบหอผู้ป่วยจะให้ญาติเฝ้าได้เพียงคนเดียว บิดาเล่าว่าทางโรงพยาบาลอำนวยความสะดวกที่พักแก่ญาติดี ถึงแม้ว่าเรือนพักญาติไม่สะดวกสบายมากนัก แต่ก็ดีกว่าไม่มีที่พักเลย มารดาเล่าว่าปั่นเป็นเด็กร่าเริง มีเพื่อนมาก ชวนกันมาเล่นที่บ้านทุกวัน หลังเลิกเรียน ตั้งแต่ป่วยและมีอาการปวดขา ทำให้เขาเล่นกับเพื่อนได้ไม่เหมือนเดิม เพื่อนจึงไม่ค่อยได้มาหา ปั่นจึงไม่ค่อยได้เล่นกับเพื่อน เวลาไปโรงเรียนปกติเตะฟุตบอลกับเพื่อน แต่เดี๋ยวนี้เล่นไม่ได้เลย รวมทั้งกีฬาต่างๆ บางทีปั่นคิดมากบอกกับแม่ว่าอยากเล่นกับเพื่อนก็ไม่ได้เล่น บางครั้งก็ร้องไห้ แม่สงสารปั่นมากยังเคยร้องไห้กับเขาเลย คิดเหมือนกันว่าทำไมต้องมาเกิดกับลูกเรา มาโรงพยาบาลทุกครั้งเขาก็ต้องแหงนน้ำเกลือ เจาะหลัง รู้สึกว่ามันทรมาน ก็ได้แต่ปลอบ ให้กำลังใจเขา ให้อดทน

หมายเหตุ

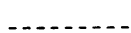
หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวกรณีศึกษา

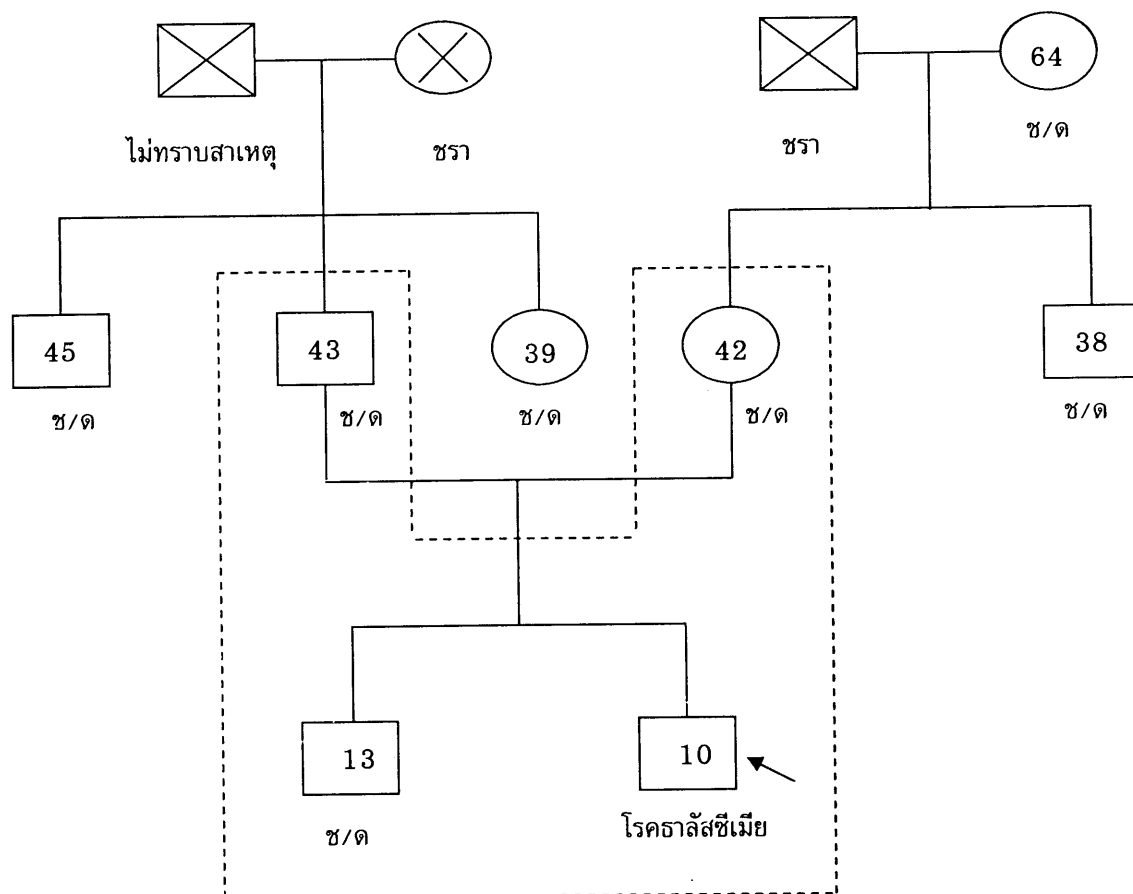
หมายถึง กรณีศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 6 ผังเครือญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัว ด.ช. แดง

ด.ช. แดง อายุ 12 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งในสมอง เจ็บป่วยมาประมาณ 2 ปี ผิวแดงดำ รูปร่างสมส่วน ผอมที่ศีรษะร่วงหมด ภายหลังได้รับยาเคมีบำบัด ภูมิคุ้มกันอยู่จังหวัดหนองบัวลำภู อาชีพทำนา นับถือศาสนาพุทธ ครอบครัวเดี่ยว คือ บิดา มารดา แดง และน้องสาว มีประสบการณ์ความปวดที่ศีรษะ ช่วงแรกมารดาได้ต้มสมุนไพรให้อาบ แต่อาการไม่ดีขึ้น ปวดหัวมากจนอาเจียนจึงพามาโรงพยาบาล ต้องฉีดยาแก้ปวดและยาเคมี ในช่วงที่ป่วยแดงหยุดเรียน เมื่อเวลามาโรงพยาบาล ทำให้เรียนช้ากว่าเพื่อน แต่ปัจจุบันไม่มีอาการปวดศีรษะ จึงสามารถไปโรงเรียนได้ตามปกติ มารดาเล่าว่าช่วงที่บุญเกิดปวดเขาไม่กล้าบอกหมอและพยาบาลว่าปวดบอกว่าอาย กลัวว่าหมอพยาบาลจะล้อ ต้องให้มารดาเป็นผู้บอกเสมอเวลาปวด มารดาเล่าว่าตั้งแต่แดงป่วย ทำให้เพิ่มค่าใช้จ่ายในครอบครัว เงินที่หามาได้จากการทำนาไม่เพียงพอ บางครั้งต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อนบ้าน ค่อยๆผ่อนใช้ ปัจจุบันแดงยังต้องมารักษาเคมีบำบัด แดงค่อนข้างจะเป็นเด็กโตจึงไม่ค่อยพูดคุยเล่นกับผู้ป่วยอื่น ส่วนใหญ่นอนอ่านหนังสือการ์ตูน วาดรูปและระบายสี เล่นอยู่กับมารดาที่เดียว

หมายเหตุ

หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวการศึกษา

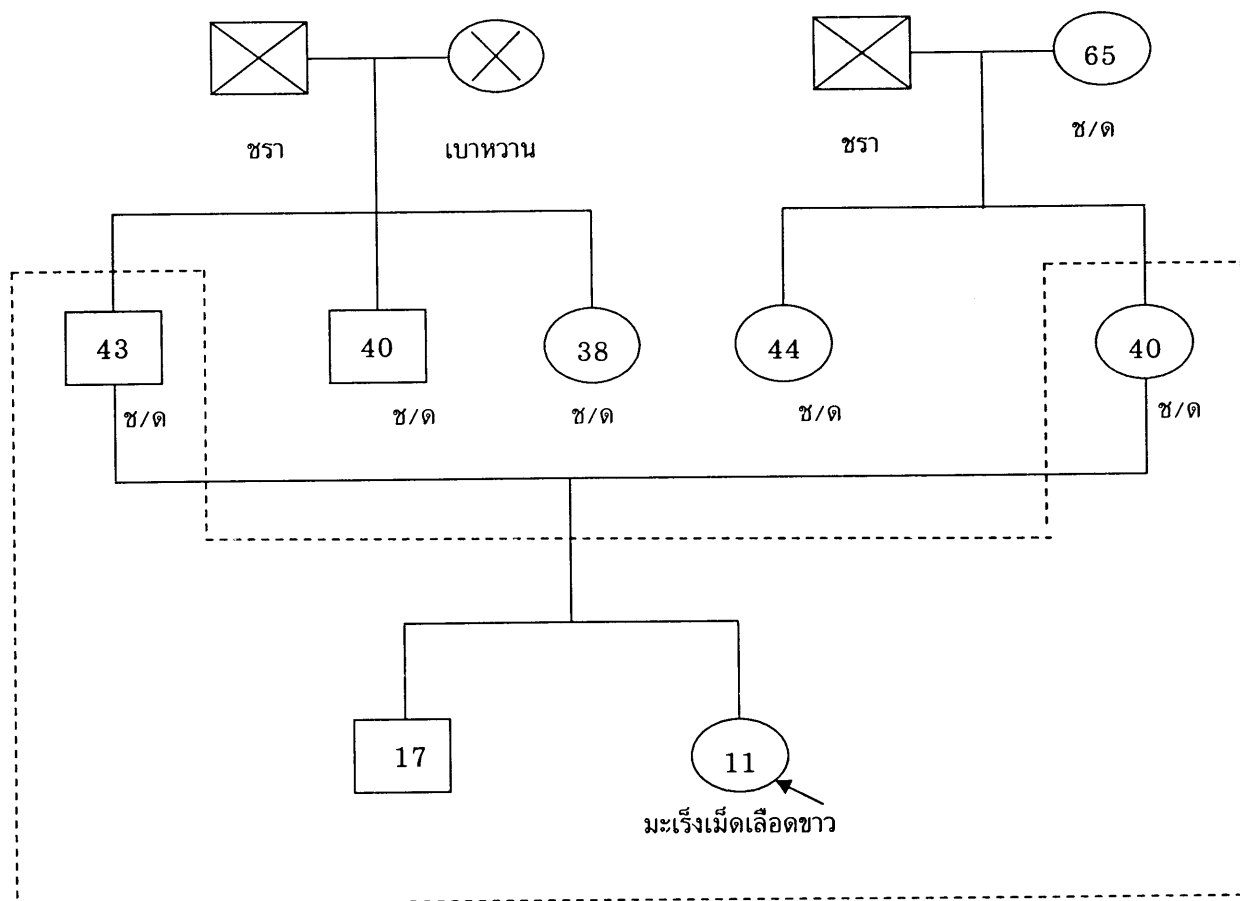
หมายถึง กรณีศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 7 ผังเครือญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัว ด.ญ. เอ

ด.ญ. เอ๋ อายุ 10 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคธาลัสซีเมีย ภูมิลำเนาอยู่ จ.นครราชสีมา นับถือ ศาสนาพุทธ เป็นครอบครัวเดี่ยว สมาชิก 4 คน คือ บิดา มารดา เอ๋ และพี่ชาย ปัจจุบันพี่ชายไป บวชเรียนเป็นเณรอยู่ที่ จ. นครปฐม ด้วยสาเหตุครอบครัวยากจน ไม่มีเงินส่งลูกเรียน ประสบการณ์ความปวดของเอ๋ คือปวดที่ขาทั้งสองข้าง และปวดจากการทำหัตถการ เช่น การ เจาะเลือดแล้วทำให้เกิดรอยช้ำตามร่างกาย ครอบครัวมีอาชีพรับจ้างทำนา มารดาบอกว่าเอ๋ ไม่แข็งแรงจึงอยากอยู่ดูแลเขาตลอดทั้งที่บ้านและโรงพยาบาล ความปวดของเอ๋ที่ขาไม่รุนแรง มากนัก แต่สร้างความรำคาญและทำให้หงุดหงิด เอ๋และมารดาจะจัดการความปวดโดยการนวด และ เวลาเอ๋มารักษาที่โรงพยาบาลเอ๋จะต้องเผชิญกับความปวดจากการทำหัตถการเสมอ ได้แก่ การ เจาะเลือด การให้เลือดและน้ำเกลือ การเดินทางมาโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษา ต้องเดินทางมา แต่เช้า เพื่อมาตรวจให้ทันตอนเช้า ถ้ามาไม่ทันต้องอาศัยที่เรือนพักญาติ แล้วจึงมารับการตรวจ ในวันต่อไป มารดาเล่าว่าเมื่อก่อนเอ๋เคยรับการรักษาที่ จ. นครราชสีมา แต่ว่าโรงพยาบาล ไม่สามารถรักษาได้ จึงส่งตัวมา รพ. ศรีนครินทร์ จึงทำให้ครอบครัวต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งค่ารถประจำทาง บางครั้งเอ๋มีอาการหนักต้องรับมาโรงพยาบาลด่วนต้องเหมารถมาแต่ละครั้ง ต้องใช้เงินจำนวนมาก และบางครั้งเอ๋ไม่ชอบรับประทานอาหารโรงพยาบาล มารดากลัวเอ๋ไม่ แข็งแรงจึงต้องไปซื้ออาหารข้างนอกให้ ปัจจุบันมารดาบอกว่าเงินที่เคยเก็บไว้ทั้งหมด ต้องกู้เงิน เพื่อนบ้านเพื่อพาลูกมาโรงพยาบาล

หมายเหตุ

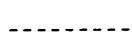
หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวเครือศึกษา

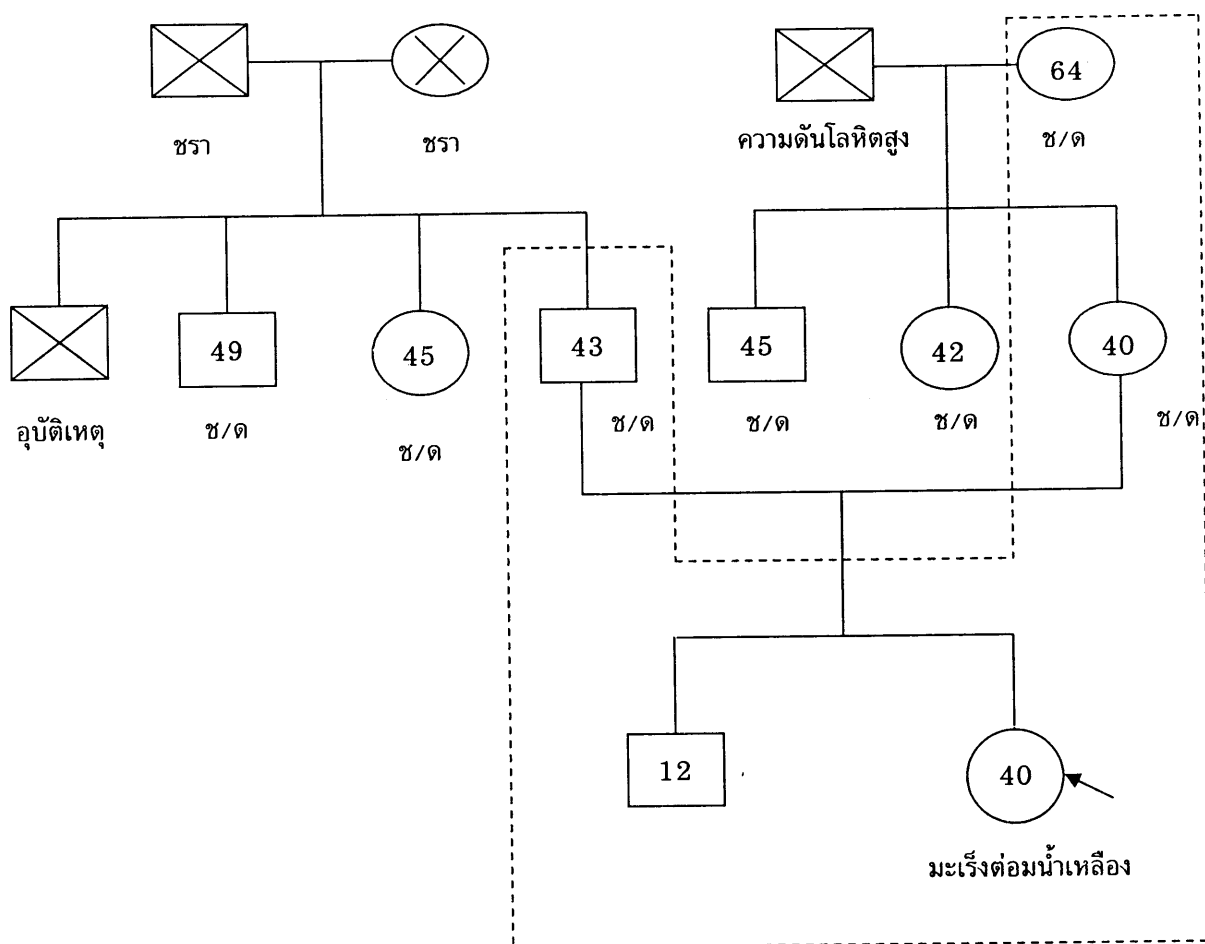
หมายถึง กรณศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 8 ผังเครือญาติครอบครัวเครือศึกษาครอบครัว ด.ญ. พร

ด.ญ. พร อายุ 11 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวलिपोप्लास्टชนิดเฉียบพลัน (ALL) พรเป็นเด็กผิวขาว น่ารัก ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส ผมหงอกที่ศีรษะร่วงหมดภายหลังให้ยาเคมีบำบัด ภูมิคุ้มกันอยู่ จ. อุตรธานี เป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิก 5 คน คือ บิดา มารดา ยาย พี่ชาย และพร ครอบครัวนับถือศาสนาพุทธ บิดารับจ้างทำงานก่อสร้าง ส่วนมารดาเคยรับจ้างทำงานก่อสร้างเช่นเดียวกัน แต่ปัจจุบันไม่ได้ทำงานแล้ว เนื่องจากต้องออกมาดูแลพรที่เจ็บป่วย บิดายังคงทำงานเพื่อหารายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว นอกจากบางครั้งพรสุขภาพแข็งแรงดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการได้รับยาเคมีบำบัด มารดารับจ้างทำงานบ้างในบางครั้ง และยายเป็นผู้ดูแลแทน ปัจจุบันพรยังสามารถไปโรงเรียนได้ตามปกติ ยกเว้นเวลามาให้ยาเคมีบำบัดและเกิดภาวะแทรกซ้อนในช่วงแรก ครูที่โรงเรียนทราบว่าพรเป็นโรคมะเร็ง ครูจึงเข้าใจถ้ามีปัญหาครูจะคอยช่วยเหลือ ไม่ว่าเรื่องการเรียนหรือเรื่องอื่นๆ มารดาเล่าถึงประสบการณ์ความปวดของพร คือ ปวดท้อง ปวดมากจนทุกข์ทรมาน ปวดจนไม่สามารถรับประทานอะไรได้แม้แต่สิ่งพรชอบเจียบเฉย และไม่ร่าเริงเหมือนอย่างเดิม ความทรมานของพรยังส่งผลกระทบมาถึงมารดาและบิดา มารดาร้องให้ บิดาเศร้าซึม เพราะสงสารลูก เมื่อพรเจ็บป่วยและต้องมารักษาโรงพยาบาล มารดาจะเป็นผู้พามาทุกครั้งโดยรถประจำทาง และอยู่ดูแลบุตรอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา มารดาบอกว่าเงินที่เก็บไว้ ตอนนี้เอามาใช้เพื่อรักษาพรหมดแล้ว บิดาต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อเก็บเงินให้มากเอาไว้รักษาพร และครอบครัวต้องช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่ายต่างๆ

หมายเหตุ

หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวกรณีศึกษา

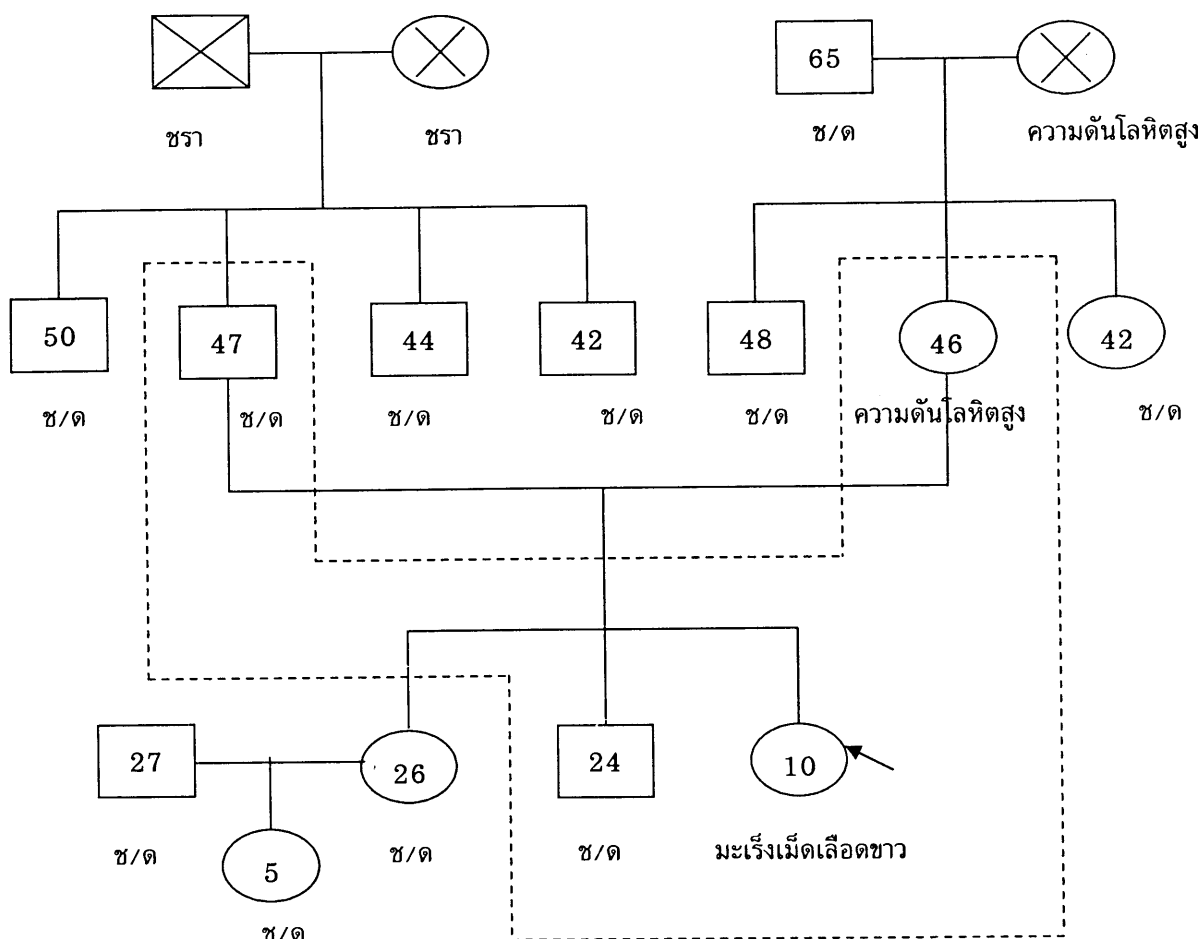
หมายถึง กรณีศึกษา

ช / ด

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 9 ฟังเครื่องญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัว ด.ญ. ใจ

ด.ญ. ใจ อายุ 10 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่คอ เป็นมาประมาณ 3 เดือนก่อน กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดหนองคาย ครอบครัวนับถือศาสนา พุทธ เป็นครอบครัวขยายมีสมาชิก 5 คน คือ บิดา มารดา ยาย พี่ชาย และใจ ครอบครัวมีความรักใคร่กันดี บิดามารดามีอาชีพทำนา ตั้งแต่บุตรเจ็บป่วยมารดาได้เลิกทำนาเพื่ออยู่ดูแลใจอย่างใกล้ชิด มารดาเล่าว่าพบก้อนที่คอของใจ ตอนนั้นไม่มีอาการปวด แต่กลัวเป็นเนื้อร้ายจึงพามาหาแพทย์ที่โรงพยาบาลหนองคาย แพทย์จึงส่งตัวมาโรงพยาบาลศรีนครินทร์ บิดาและมารดากังวลมากกลัวว่าลูกเป็นเนื้อร้าย เมื่อผลการตรวจชิ้นเนื้อพบว่าเป็นเนื้อร้าย บิดามารดาเสียใจมากคิดว่าทำไมจึงมาเกิดกับลูกเรา แต่ต้องยอมรับและดูแลลูกให้ดีที่สุด ทุกครั้งที่มาโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษามารดาเป็นผู้พามาและดูแลอย่างใกล้ชิด ส่วนบิดามาดูแลใจต่อเมื่อไม่มีงาน ถ้าบิดาไม่ได้มาโรงพยาบาลด้วยก็โทรมาหาถามถึงอาการเสมอ บิดาเป็นห่วงลูกและต้องการมาด้วยทุกครั้ง แต่ว่าต้องทำงานหารายได้เพื่อเลี้ยงครอบครัว และคอยดูแลบุตรและยายที่อยู่ที่บ้าน ใจมีแผลผ่าตัดที่คอข้างซ้าย ปวดมากเวลาที่ทำแผล ใจบอกว่าชินแล้วกับการทำหัตถการต่างๆ เช่น การเจาะหลัง การเจาะเลือดเพื่อไปตรวจ ใจเป็นเด็กอดทน ไม่ร้องไห้ถ้าไม่ปวดจริงๆ เป็นเด็กร่าเริง ยิ้มเก่ง ชอบวาดรูปแต่เมื่อภายหลังจากให้ยาเคมี มีอาการท้องอืดปวดท้องมากใจร้องไห้ นอนกุ่มท้องตลอดเวลา นอนตัวงอ ไม่ยอมพูดกับใคร หงุดหงิด ให้แม่คอยกุ่มท้องไว้ และไม่อยากกินอะไร ปัจจุบันใจไม่ได้ไปโรงเรียนหลายเดือนแล้ว เนื่องจากปวดมากจนไปโรงเรียนไม่ได้ มารดาเล่าว่าความปวดของลูกมันทรมาณมาก ถ้าแม่ปวดแทนได้ ก็ปวดแทนได้ เช่นเดียวกับบิดาที่บอกว่าสามารถปวดแทนลูกได้ เมื่อปวดใจบอกให้พ่อแม่ไปบอกพยาบาล ไม่กล้าบอกเองเพราะกลัวว่าเขาทำอะไร แต่ถ้าไม่บอกก็ไม่ได้เพราะกลัวตาย มารดาบอกว่าตั้งแต่ใจเจ็บป่วย ครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากค่ารถ ค่าอาหาร และอื่นๆ ทำให้ต้องยืมเงินผู้อื่นเพราะมีความจำเป็นต้องรักษาแล้วค่อยผ่อนใช้

☐

หมายถึง เพศชาย

หมายถึง เพศหญิง

X

หมายถึง เสียชีวิต

หมายถึง ครอบครัวร่วมนิศึกษา

หมายถึง กรณีศึกษา

๕ / ๑

หมายถึง มีชีวิต สุขภาพดี

ภาพที่ 10 ผังเครือญาติครอบครัวกรณีศึกษาครอบครัว ด.ญ. จันทร์

ด.ญ. จันทร อายุ 10 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว มาประมาณ 2 ปี กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด ภูมิลำเนาอยู่ที่ จ. อุดรธานี นับถือศาสนาพุทธ เป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิก 4 คน คือ บิดา มารดา พี่ชาย และจันทร ส่วนพี่สาวแต่งงานแยกไปอยู่กับสามีและลูก บิดารับราชการเป็นทหาร มารดาเคยรับราชการเป็นครู แต่ปัจจุบันได้ลาออกเพื่อออกมาอยู่ดูแลจันทรที่เจ็บป่วย จันทรเป็นลูกสาวคนเล็กและอายุห่างจากพี่ชายและพี่สาวมาก ประมาณเกือบ 20 ปี จันทรจึงเป็นที่รักของบิดามารดาและพี่ ๆ เนื่องจากยังเด็กและมีโรคเรื้อรังที่อาจจะรักษาไม่หาย จันทรเป็นเด็กร่าเริง ช่างพูด ยิ้มเก่ง เมื่อเจ็บป่วยมารดาจะเป็นผู้ดูแลหลัก มารดามีโรคประจำตัว คือความดันโลหิตสูง มารดาพูดถึงความปวดของจันทรว่าเป็นสิ่งที่ทรมานมาก สงสารเวลาเขาปวด มารดาคิดว่าจะต้องทำให้เขาแข็งแรงขึ้นโดย ให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกาย ซึ่งก็เชื่อฟังบิดามารดาและปฏิบัติตาม เมื่อเวลาเจ็บป่วยบิดานำรถส่วนตัวมาส่งที่โรงพยาบาล และมารดาเป็นผู้มาดูแล ซึ่งสิทธิ์การรักษาคือต้นสังกัดของบิดา สามารถเบิกค่ารักษาได้จันทรและมารดาจึงนอนพักรักษาที่ห้องพิเศษเสมอ ประสบการณ์ความปวดของจันทรคือ ปวดขา ซึ่งช่วงแรกของการเจ็บป่วยเวลาปวดจันทรร้องไห้เสมอ พ่อและแม่สอนจันทรเสมอว่าให้อดทน ให้คิดว่าคนอื่นเขาเป็นหนักกว่าเขายังทนได้ หลังจากนั้นถ้าไม่ปวดมาก จันทรอดทนและไม่ร้องไห้ และการเจ็บป่วยของจันทรทำให้ค่าใช้จ่ายของครอบครัวเพิ่มมากขึ้น คำน้ำมันรถที่ต้องไปรับไปส่งเมื่อจันทรต้องมาโรงพยาบาล และบางครั้งบิดาต้องขับรถส่วนตัวไปกลับทุกวันจากอุดรธานีมาขอนแก่น แต่ปัจจุบันขับรถส่วนตัวมาส่งและรับกลับ เพื่อประหยัดค่าน้ำมัน

ด.ญ. แก้ม อายุ 8 ปี เจ็บป่วยด้วยโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว เป็นมาประมาณ 1 ปี กำลังรักษาด้วยยาเคมีบำบัด ภูมิลาเนาอยู่ จ. หนองบัวลำภู เป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิก 5 คน คือ บิดา มารดา พี่ชาย และแก้ม นับถือศาสนาพุทธ บิดาและมารดามีอาชีพค้าขายของเบ็ดเตล็ดอยู่ที่บ้าน ปัจจุบันแก้มไม่ได้ไปโรงเรียนตั้งแต่ทราบว่าเจ็บป่วย เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรงและต้องขาดโรงเรียนเพื่อมารักษาที่โรงพยาบาลบ่อย เมื่อเจ็บป่วยมารดาเป็นผู้ดูแลหลักเมื่ออยู่ที่บ้านและโรงพยาบาล เมื่อต้องมารักษาที่โรงพยาบาลทั้งบิดาและมารดาจะมาด้วยกันทุกครั้ง มาโดยรถประจำทาง ส่วนพี่ชายจะฝากป้าดูแล แต่ครั้งนี้พี่ชายมาโรงพยาบาลด้วยเนื่องจากปิดเทอม การมาโรงพยาบาลทุกครั้งจะมาโดยรถประจำทาง แล้วมาก่อนวันนัดตรวจ 1 วัน และมาพักอาศัยอยู่ที่เรือนพักญาติ แม่จะอยู่ดูแลอย่างใกล้ชิดแก้มตลอดเวลา ส่วนพ่อก็จะมาดูแลแก้มตั้งแต่เช้าจนกระทั่งเกือบสองทุ่ม จึงไปนอนที่เรือนพักญาติ แก้มมีประสบการณ์ความปวดจากการทำหัตถการและการรักษา คือ ปวดเวลาฉีดยาเคมีและยามาเชื้อเข้าเส้น ซึ่งแก้มจะร้องไห้แล้วบอกว่าแสบทุกครั้ง บิดาและมารดาต้องคอยใช้น้ำลูบบริเวณที่ฉีดเพื่อบรรเทาความปวดและปวดจากการเจาะหลัง บิดามารดาบอกว่าเขาทรมาณ สงสารลูก ลูกยังเล็ก ครอบครัวมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจเมื่อบุตรเจ็บป่วย คือ การกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยให้แก้มหายปวดและหายจากโรคที่เป็น